

**Uchwała nr XC/879/2023
Rady Gminy Świdnica
z dnia 29 grudnia 2023 r.**

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz
Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Świdnica na lata 2024-2028**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r., poz. 40 z późn. zm.), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021r., poz. 1249 z późn. zm.) **uchwała się**, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Świdnica na lata 2024-2028 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała nr XXXV/351/2020 Rady Gminy Świdnica z dnia 10 grudnia 2020 roku w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Świdnica na lata 2021-2025.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Świdnica.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2024 roku.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy Świdnica
Regina Adamska
Regina Adamska

Uzasadnienie
do Uchwały nr XC/279/2023
Rady Gminy Świdnica
z dnia 29 kwietnia 2023

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Świdnica na lata 2024-2028

Ustawą z dnia 9 marca 2023 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw wprowadzono nowelizację ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Powyższa zmiana weszła w życie z dniem 22 czerwca 2023 roku. Na mocy w/w nowelizacji przeciwdziałanie przemocy domowej odbywać się będzie na nowych zasadach. Zmianie ulega również sama nazwa ustawy, która otrzymała brzmienie "o przeciwdziałaniu przemocy domowej", w miejsce wcześniejszego zapisu "przeciwdziałania przemocy w rodzinie". Stosownie do dyspozycji art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w celu efektywnego i zintegrowanego działania przeciw przemocy domowej oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym - do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej. W myśl znowelizowanych przepisów w/w Program należy uchwalić do końca grudnia 2023 roku.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Świdnica na lata 2024-2028, stanowiący załącznik do projektu Uchwały, określa zatem sposób realizacji zadań własnych gminy, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W Programie przewidziano kontynuację zadań realizowanych w latach wcześniejszych, jak również podjęcie nowych przedsięwzięć.

Niniejszy Program stanowi plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania przemocy domowej, a tym samym ma przyczynić się do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy, ograniczenia w/w zjawiska oraz poprawy kondycji rodzin z terenu Gminy Świdnica. Zostały w nim zawarte podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy domowej, regulacji prawnych, realizatorów, adresatów programu, zakładanych efektów.

Z tych względów podjęcie uchwały uznaje się za celowe i zasadne.

Sporządziła: J. Poniatowska

RADCA PRAWNY

Anna Sapińska
WKLMB/604

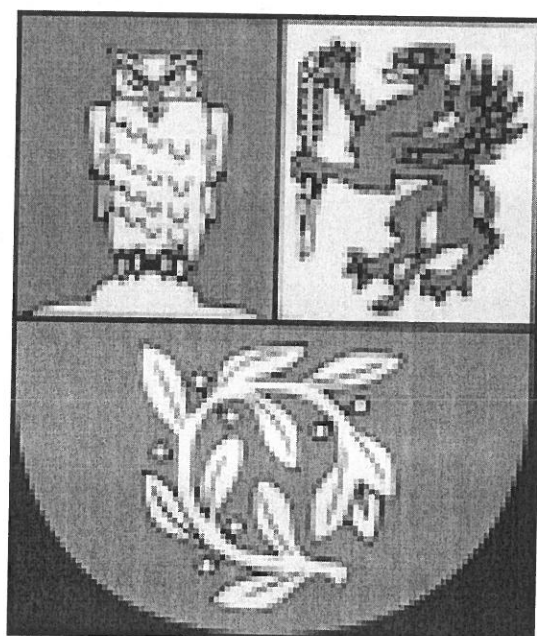
(Radca Prawny)

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Świdnicy

(Kierownik GOPS)

Załącznik
do Uchwały nr XC/879/2023
Rady Gminy Świdnica
z dnia 29 grudnia 2023 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE ŚWIDNICA NA LATA 2024-2028**

Spis treści:

1. Wstęp
2. Teoretyczne podstawy zjawiska przemocy domowej
3. Podstawy prawne Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej Gminy Świdnica na lata 2024-2028
4. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Świdnica
5. Zasoby Gminy Świdnica w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej
6. Cele i zadania Programu
7. Adresaci Programu
8. Przewidywane efekty realizacji Programu
9. Finansowanie Programu
10. Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość

1. Wstęp

Rok 2023 jest szczególnie ważny dla całego systemu przeciwdziałania przemocy. Od czerwca 2023 roku

1. Wstęp

Rok 2023 jest szczególnie ważny dla całego systemu przeciwdziałania przemocy. Od czerwca 2023 roku obowiązują przepisy nowelizujące ustawę o przeciwdziałaniu przemocy. Zmiany wpłynęły głównie na definiowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy oraz pracę Zespołów Interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych.

Przemoc towarzyszy nam praktycznie każdego dnia. Kojarzy się z brutalnością, okrucieństwem, przestępczością. Widzimy jej przejawy w telewizji, na ulicach, szkołach, ale też w naszych rodzinach. Zgodnie z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyjętym w listopadzie 2023 roku "przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach jednym z głównych problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku". W celu efektywnego i zintegrowanego działania przeciw przemocy domowej oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym - ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 roku nakłada na każdą gminę obowiązek tworzenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez opracowanie i realizację programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Świdnica na lata 2024-2028 jest rozwinięciem i kontynuacją działań realizowanych w latach poprzednich, jest również spójny ze Strategią Rozwoju Gminy Świdnica, jak również zgodny z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

W Programie zostały zawarte podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy domowej, regulacji prawnych, realizatorów, adresatów programu, zakładanych efektów.

Cele i zadania Programu, a także źródła jego finansowania zostały sformułowane na poziomie ogólnym, umożliwiającym ich rozwinięcie i uszczegółowienie, adekwatnie do aktualnych potrzeb lokalnych. Niniejszy Program stanowi plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania przemocy domowej, a tym samym ma przyczynić się do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy, ograniczenia w/w zjawiska oraz poprawy kondycji rodzin z terenu Gminy Świdnica.

Niezwalczona przemoc przybiera na sile, utrwała się i eskaluje niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa. Niezbędne jest zatem podejmowanie planowych działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy domowej, działań wpisanych w tworzenie i rozwijanie systemu przeciwdziałania przemocy, którego zasadniczymi elementami są specjalistyczne instytucje i profesjonaliści niosący pomoc osobom nią dotkniętym.

Program ma charakter długofalowy i ma za zadanie integrować i rozwijać współpracę pomiędzy instytucjami pomocowymi działającymi w Gminie Świdnica. Jego skuteczność zależy od wielu czynników, w tym m.in. dobrego rozeznania i monitorowania środowiska przez służby odpowiednio przygotowane, zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych, kompleksowej współpracy lokalnych służb i instytucji, a przede wszystkim motywacji dokonania zmian i wyjścia z kryzysu przez rodziny dotknięte problemem przemocy. Problematyka związana z przeciwdziałaniem przemocy domowej jest bowiem zjawiskiem wielowymiarowym i wymaga zaangażowania nie tylko ze strony wszystkich służb działających w jej obszarze, ale również całego społeczeństwa.

2. Teoretyczne podstawy zjawiska przemocy domowej

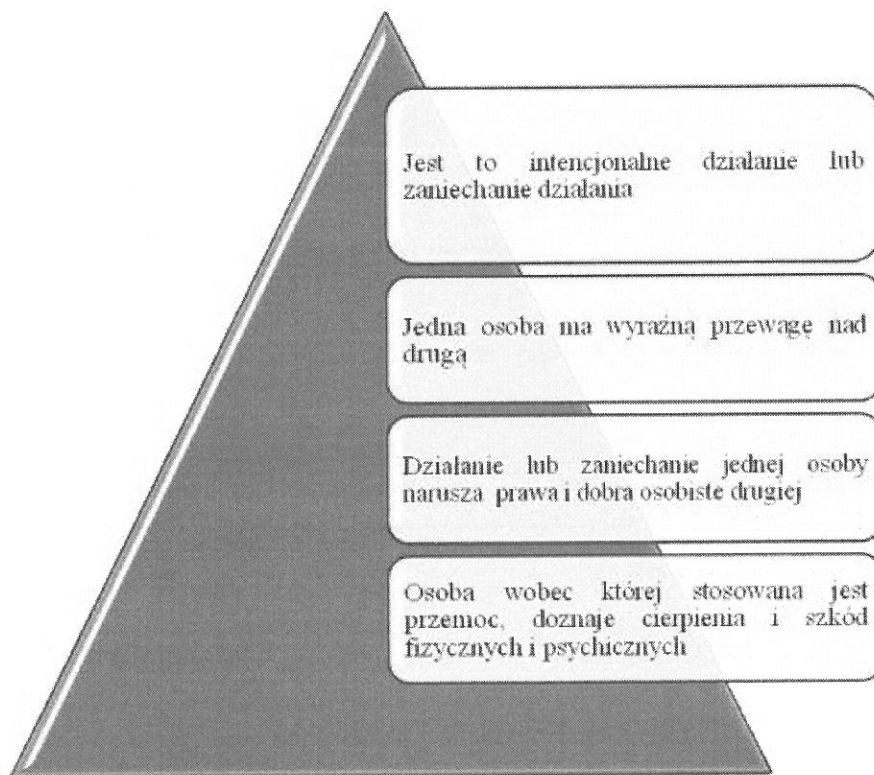
Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które – choć odwieczne – dopiero stosunkowo od niedawna jest w naszym kraju przedmiotem świadomych, skoordynowanych działań zaradczych różnych służb. Nie ulega wątpliwości, że rodzina to jedna z najważniejszych wartości w życiu każdego człowieka, coraz częściej jednak zdarzają się sytuacje, gdy właśnie w rodzinie doświadczamy aktów przemocy. Jedno nie budzi wątpliwości – NIKT W RODZINIE NIE ZASŁUGUJE NA PRZEMOC.

Istnieje wiele definicji przemocy. Przyjęło się, że jeśli ktoś kogoś bije, krzywdzi, maltretuje – to jest to właśnie przemoc. Jednak kiedy dochodzi do opisu konkretnych zdarzeń i stwierdzenia, czy dane zachowanie i traktowanie jest przemocą, wtedy okazuje się, że sprawa wcale nie jest taka prosta, ani jednoznaczna. W literaturze można znaleźć wiele definicji tego zjawiska.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej określa **przemoc** jako: jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołując u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

O przemocy mówimy wówczas, gdy spełnione są poniższe warunki:

Należy pamiętać, że przemoc nie jest jednorazowym aktem. Jest to proces i ma tendencje do powtarzania się. **Nie zatrzymana przemoc narasta!**

W literaturze przedmiotu wyróżnia się następujące formy przemocy:

- **przemoc fizyczna** – nazywana również gorącą - to wszelkiego rodzaju działania bezpośrednie z użyciem siły powodujące uszkodzenie ciała np. popychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, bicie, kopanie, szarpanie, wykręcanie rąk itp.
- **przemoc psychiczna** – nazywana również zimną - to działania wykorzystujące świadome wpływanie jednej osoby na drugą, sposób życia drugiej osoby bez jej przyzwolenia, za pomocą takich narzędzi jak np. Wyśmiewanie, wyzywanie, poniżanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, krytykowanie, kontrolowanie, izolowanie, wymawianie, ciągle niepokojenie itp.
- **przemoc seksualna** – to wymuszanie różnego rodzaju niechcianych zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych, np. pożycia seksualnego, nieakceptowanych form współżycia seksualnego, gwałt, demonstrowanie zazdrości, wyśmiewanie ciała, krytyka zachowań seksualnych itp.
- **przemoc ekonomiczna** – ma na celu uzależnienie finansowe od sprawcy, np. ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych, niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych rodziny, okradanie, odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, zaciąganie kredytów wbrew woli współmałżonka itp.
- **zaniedbanie** – stan ciągłego niezaspokojenia podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych osób zależnych, naruszenie obowiązku opieki ze strony bliskich przejawiające się w formach zaniedbania potrzeb żywieniowych, higienicznych, medycznych wynikające z braku dbałości czy też opieki, stosowane najczęściej wobec dzieci, osób starszych, niepełnosprawnych, chorych.

Przemoc występuje w pewnych powtarzających się cyklach z towarzyszącymi im charakterystycznymi zdarzeniami.

Na każdy cykl składają się trzy następujące po sobie fazy:

1. **Faza narastania napięcia** – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe,
2. **Faza ostrej (gwałtowej) przemocy** – następuje wybuch agresji, osoba stosująca przemoc przemienia się w kata, staje się gwałtowna i wpada w szał,
3. **Faza "miodowego miesiąca"** – to czas skruchy i okazywania miłości, sprawca przeprosza, żałuje, obiecuje poprawę, okazuje miłość. Pozwala uwierzyć, że będzie inaczej, że "nigdy więcej".

Przemoc domowa jest zjawiskiem złożonym i może być rozpatrywana w czterech perspektywach: prawnej, psychologicznej, moralnej i społecznej.

1. **Z punktu widzenia prawa** – przemoc jest przestępstwem ściganym z różnych artykułów Kodeksu karnego. Zobowiązuje to służby policyjne i wymiar sprawiedliwości do interweniowania i podejmowania działań na rzecz ochrony osób doznających przemocy, ścigania i karania jej sprawców.
2. **Aspekt psychologiczny** skupia się na mechanizmach przemocy w rodzinie, relacjach między osobą doznającą przemocy a sprawcą, skutkach przemocy oraz możliwościach wyjścia z przemocy.
3. **Perspektywa moralna** odwołuje się do najważniejszych wartości, takich jak: poszanowanie życia ludzkiego, zdrowia i godności osobistej.
4. **Aspekt społeczny** zwraca uwagę m.in. na funkcjonujące mity i stereotypy dotyczące zjawiska przemocy.

Przemoc zagraża życiu, niesie za sobą cierpienia fizyczne, rany, siniaki, ale nade wszystko powoduje niewyobrażalnie wielkie szkody psychiczne u ofiar, które najczęściej przez lata doświadczają znęcania się, wykorzystywania lub zaniedbania. Przemoc domowa to także poważny problem społeczny. Niszczy ona cały system rodziny, rozsadza go od środka, odbiera poczucie bezpieczeństwa i możliwość prawidłowego rozwoju najmłodszym członkom rodziny. Niesie także ryzyko dziedziczenia zachowań przemocowych i powielania ich w dorosłym życiu. Niezwalczona przemoc przybiera na sile, utrwała się i eskaluje niosąc negatywne konsekwencje dla uwikłanych w nią rodzin i dla całego społeczeństwa.

Niezbędne jest zatem podejmowanie planowych działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie, działań wpisanych w tworzenie i rozwijanie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy, którego zasadniczymi elementami są specjalistyczne instytucje i profesjonaliści niosący pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

3. Podstawy Prawne Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Świdnica na lata 2024-2028

3.1. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Świdnica na lata 2024-2028 został opracowany na podstawie:

- Ustawy z dnia 29 lipca 2015 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
- Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawy z dnia 25 lutego 1964 roku – Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy,
- Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks Karny,
- Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku – Kodeks postępowania karnego,
- Ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji,
- Ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty,
- Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030-2020),
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Świdnica na lata 2021-2027,
- Konstytucji Rzeczypospolitej Polski z dnia 2 kwietnia 1997 roku.

3.2. Założenia opierają się również na poniższych aktach prawnych:

- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie zespołu monitorującego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 21 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru pouczenia rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka, któremu pracownik socjalny zapewnił ochronę w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową.
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia wzoru i sposobu udostępniania urzędowego formularza wniosku o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, lub zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, lub zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 sierpnia 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 września 2023 r. w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego zapewnienia ochrony dziecka w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową oraz podejmowaniu decyzji o zapewnieniu tej ochrony.
- Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 sierpnia 2023 r. w sprawie określenia wzoru i sposobu udostępniania urzędowego formularza wniosku o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej, lub zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, lub zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których

uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

3.3. Przy tworzeniu Programu uwzględniono również dokumenty prawa międzynarodowego:

- Rekomendacja Rady Europy 1450 (2000) dotycząca przemocy wobec kobiet w Europie.
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rec.(2002)5 w sprawie ochrony kobiet przed przemocą z dnia 30 kwietnia 2002 roku.
- Deklaracja o Eliminacji Przemocy wobec Kobiet z dnia 20 grudnia 1993 roku Rezolucja 48/104 Zgromadzenia Ogólnego.
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (85)4 w sprawie przemocy domowej z 26 marca 1985 r.
- Rekomendacja Komitetu Ministrów Rady Europy nr R (90)2 w sprawie reakcji społecznych na przemoc w rodzinie z 15 stycznia 1990 r.
- Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej.

4. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Świdnica

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Świdnica została przeprowadzona w oparciu o posiadane dane i statystyki. Zjawisko przemocy domowej na terenie Gminy Świdnica jest problemem trudnym do zbadania. Właściwe jej zdiagnozowanie jest bardzo trudne, z uwagi na złożoność problemu, jego zakresu, skutków i konsekwencji, jakie za sobą niesie. Jego skalę oszacowano opierając się na statystykach Policji, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych, z porad którego korzystają również osoby stosujące przemoc jak i tej przemocy doznające, przeprowadzonej przez podmiot zewnętrzny w 2020 roku diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych Gminy Świdnica oraz ankiet skierowanych do mieszkańców Gminy Świdnica. Odzwierciedlają one jednak przypadki ujawnione, gdy doszło do interwencji policji lub osoby doznające przemocy same zgłosiły się ze swoimi problemami do ośrodka pomocy społecznej. Wiele przypadków, gdy dochodzi do zachowań związanych z przemocą w rodzinie nie wychodzi jednak poza "ściany domu" można więc przyjąć, że skala problemu w Gminie Świdnica jest znacznie większa.

Skalę zjawiska przemocy w domowej na terenie Gminy Świdnica obrazuje zamieszczona poniżej tabela:

Dane dotyczące zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Świdnica w latach 2015-2022:

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba rodzin objętych procedurą "Niebieskie Karty" - ogółem	61	48	48	27	25	45	32	53
w tym:								
Procedury NK wszczęte przez Komendę Powiatową Policji w Świdnicy	56	45	46	27	22	44	30	50
Procedury NK wszczęte przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy	4	3	1	0	3	1	2	2
Procedury NK wszczęte przez Służbę Zdrowia	0	0	0	0	0	0	0	0
Procedury NK wszczęte przez Oświatę	0	0	1	0	0	0	0	1
Procedury NK wszczęte przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy	0	0	0	0	0	0	0	0
Liczba rodzin, w których udało się rozwiązać problem przemocy w rodzinie lub złagodzić jego skutki na tyle, by umożliwić tym rodzinom prawidłowe funkcjonowanie w środowisku. (Liczba zakończonych procedur NK za lata 2015-2022 ustania	44	58	44	34	23	33	28	39

<i>przemocy i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy)</i>										
<i>Liczba Grup Roboczych powołanych w celu rozwiązania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach</i>	31	47	48	27	25	45	32	53		
<i>Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Świdnica</i>	15	5	5	4	5	5	5	4		

Na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Ze statystyk prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej Gminy Świdnica wynika, że alkohol i uzależnienie od środków psychoaktywnych stanowi główną przyczynę wszczęcia procedury "Niebieskiej Karty". Najczęściej odbywa się to wskutek działań interwencyjnych Policji.

Dane przedstawia poniższe zestawienie:

<i>Rok</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
Liczba rodzin objętych procedurą "Niebieskie Karty" – ogółem w tym:	25	27	61	48	48	27	25	45	32	53
- z powodu uzależnień (alkohol i/lub środki odurzające, psychoaktywne)	22	24	55	41	46	21	21	38	28	46
- w wyniku interwencji Policji	20	22	56	45	44	27	22	44	30	50

Na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

O skali zjawiska świadczą również statystyki prowadzone przez terapeutę z Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych.

Dane przedstawia poniższe zestawienie:

<i>Rok</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
Liczba osób, które skorzystały z pomocy Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych	122	93	82	76	82	75	72	68	68	72

Na podstawie danych Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych przy UG w Świdnicy.

Spadek liczby korzystających z usług Punktu Konsultacyjnego może wynikać z tego, że wiele osób uzależnionych i współuzależnionych korzystało z ofert terapeutycznych innych podmiotów, głównie Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Świdnicy lub podejmowało dobrowolną terapię w Zamkniętych Zakładach Lecznictwa Odwykowego.

Z analizy danych wynika, że najbardziej aktywna w identyfikacji zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Świdnica jest w dalszym ciągu Policja, która z racji bezpośredniego kontaktu z rodzinami już w

momencie ujawnienia przemycy prawidłowo wszczyna procedurę "Niebieskie Karty". Podobnie wysoką aktywność w tym zakresie wykazują pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy, którzy dzięki systematycznej pracy socjalnej z klientami także prawidłowo diagnozują problem przemycy w rodzinie i wszczynają procedurę "Niebieskie Karty".

W 2017 roku, w budynku świetlicy wiejskiej należącej do gminy Świdnica, utworzony został **Posterunek Policji** w Słotwinie. Tym samym zwiększyła się liczba funkcjonariuszy chroniących bezpieczeństwo publiczne w gminie Świdnica.

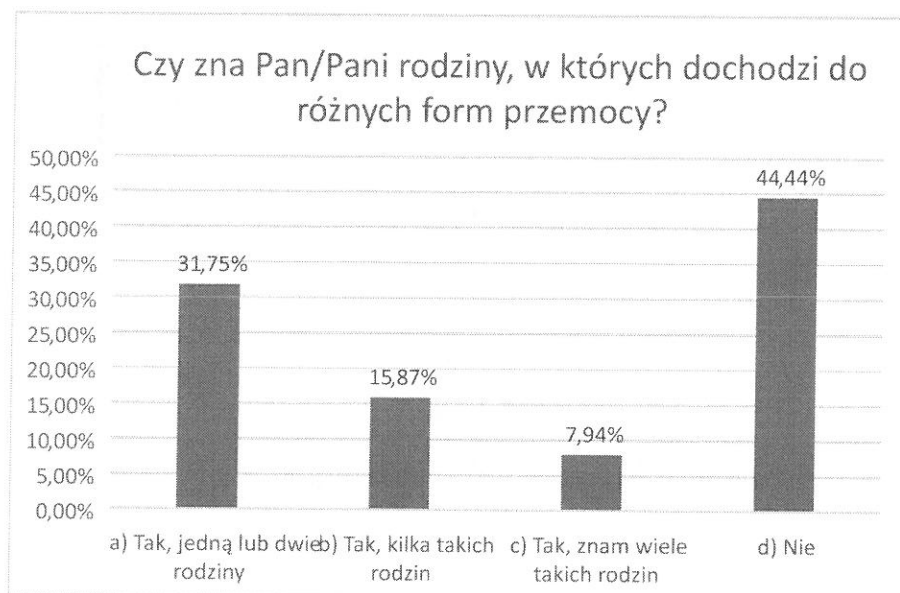
Przestępstwa i wykrywalność w latach 2017-2022.

Nazwa	2017	2018	2019	2020	2021	2022
liczba przestępstw ogółem [szt.]	95	154	165	191	168	172
wykrywalność przestępstw [%]	73,7	64,9	71,11	75,3	73	75
przestępstwa kategorie wybrane, w tym:	51	66	98	51	40	33
kradzieże i uszkodzenie mienia	26	30	33	27	25	25
kradzieże z włamaniem	5	8	20	20	13	7
bójki, pobicia, uszkodzenia ciała, rozboje	3	3	5	4	2	1
zatrzymania nietrzeźwych kierowców	17	25	40	69	63	58
służby patrolowe [szt.]	301	658	590	970	760	705
zatrzymani [szt.]	33	85	83	154	128	118
wylegitymowania [szt.]	1561	2513	3061	4125	5040	5953
wykroczenia ogółem [szt.]	104	115	142	152	195	235
czyny karalne - narkotyki [szt.]	11	11	20	27	21	13
wypadki drogowe [szt.]	6	14	33	18	27	19
interwencje [szt.]	758	1217	2052	1858	1706	1755

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Posterunku Policji w Słotwinie.

Celem pełnego i rzetelnego zdiagnozowania zjawiska przemycy domowej w Gminie Świdnica wystosowano do mieszkańców Gminy ankiety. Mieszkańcom Gminy Świdnica zostały zadane pytania dotyczące zjawiska przemycy domowej.

Pierwsze z nich odnosiło się do występowania przemycy wśród osób, które ankietowani znają osobiście.

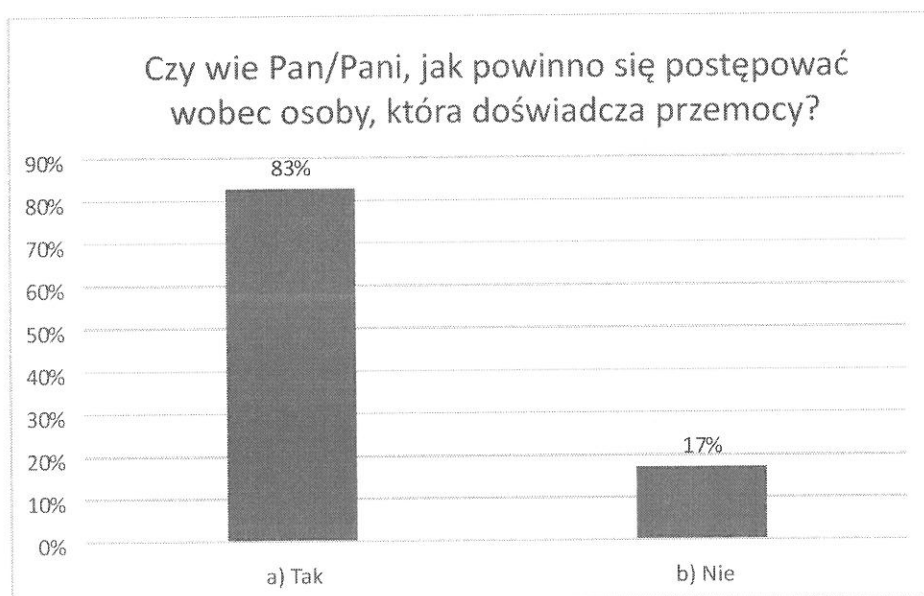

Ilość rodzin dotkniętych przemocą

Spośród ankietowanych około 44% deklaruje, iż nie zna ani jednej rodziny doświadczającej przemycy. Około 31% badanych zna jedną lub dwie takie rodziny. Kilka takich rodzin zna około 16% biorących udział

w badaniu, natomiast około 8% zna dużo takich rodzin. Widocznym jest zatem, że problem przemocy istnieje wśród lokalnej społeczności, bo aż 56% respondentów zna min. 1 rodzinę borykającą się z problemem przemocy domowej.

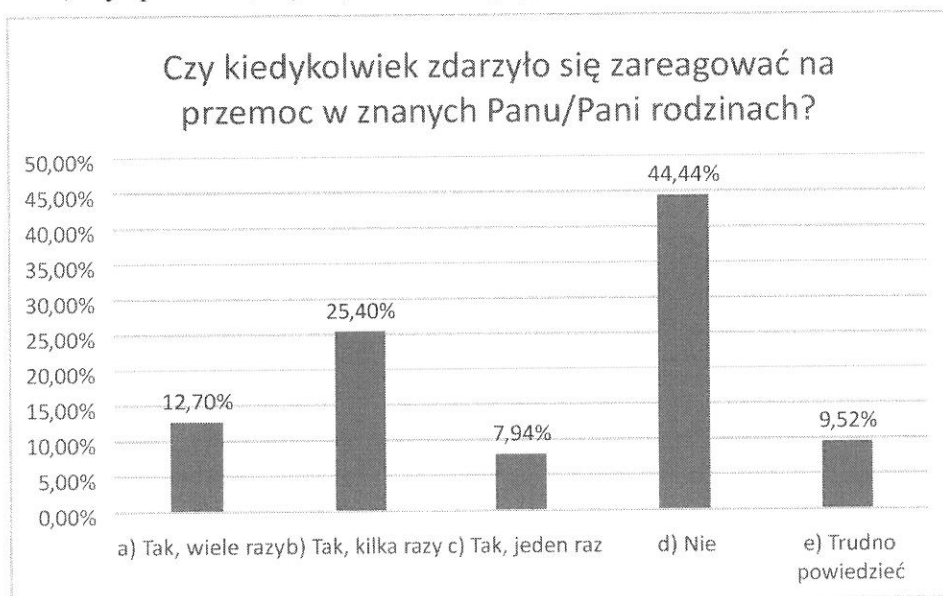
W dalszej części badania zapytano o poziom wiedzy na temat działań względem osoby doświadczającej przemocy.

Świadomość postępowania z ofiarami przemocy

Respondenci deklarują wiedzę na temat postępowania wobec osoby doświadczającej przemocy w 83%. Tylko 17% badanych wskazało, iż nie wie, jak można takiej osobie pomóc lub gdzie się udać w przypadku zaistnienia sytuacji przemocowej. Jest to wysoki wskaźnik świadomości lokalnej, dobrze rokujący na przyszłość.

Kolejne pytanie dotyczyło osobistego zareagowania na zaobserwowane zjawiska przemocy w lokalnym środowisku, aby sprawdzić, czy odpowiedzi na poprzednie pytanie nie są wyłącznie teoretyczne.

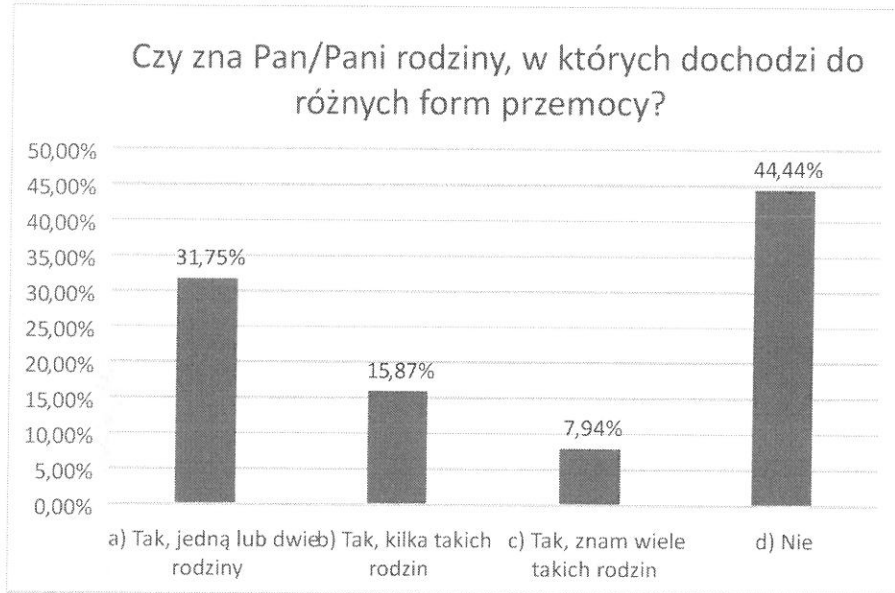
Doświadczenie reagowania na przemoc

Okolo 44% osób ankietowanych zadeklarowało, że nigdy nie musiało zareagować na przemoc, okolo 8% miało jedno takie doświadczenie, natomiast okolo 38% reagowało kilka lub wiele razy. Okolo 9% badanych

nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie. W sumie aż 56% reagowało w swoim życiu na przemoc w otoczeniu.

Kolejne pytanie dotyczyło osobistych doświadczeń przemocy w gospodarstwie domowym respondentów.

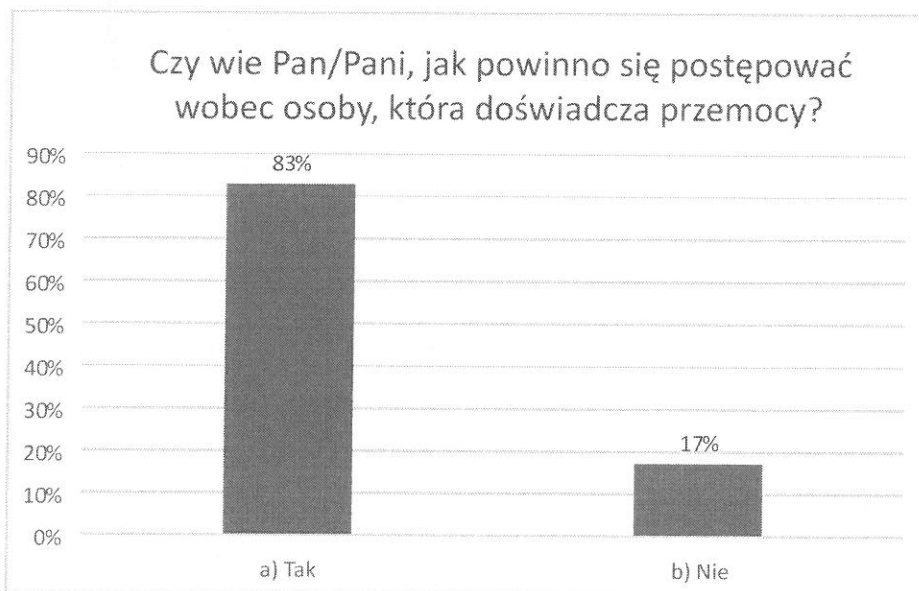
Doroślým mieszkańcom gminy zostały zadane pytania dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie. Pierwsze z nich odnosiło się do występowania przemocy wśród osób, które ankietowani znają osobiście.

Ilość rodzin dotkniętych przemocą

Spośród ankietowanych około 44% deklaruje, iż nie zna ani jednej rodziny doświadczającej przemocy. Około 31% badanych zna jedną lub dwie takie rodziny. Kilka takich rodzin zna około 16% biorących udział w badaniu, natomiast około 8% zna dużo takich rodzin. Widocznym jest zatem, że problem przemocy istnieje wśród lokalnej społeczności, bo aż 56% respondentów zna min. 1 rodzinę borykającą się z problemem przemocy domowej.

W dalszej części badania zapytano o poziom wiedzy na temat działań względem osoby doświadczającej przemocy.

Świadomość postępowania z ofiarami przemocy

Respondenci deklarują wiedzę na temat postępowania wobec osoby doświadczającej przemocy w 83%. Tylko 17% badanych wskazało, iż nie wie, jak można takiej osobie pomóc lub gdzie się udać w przypadku zaistnienia sytuacji przemocowej. Jest to wysoki wskaźnik świadomości lokalnej, dobrze rokujący na przyszłość.

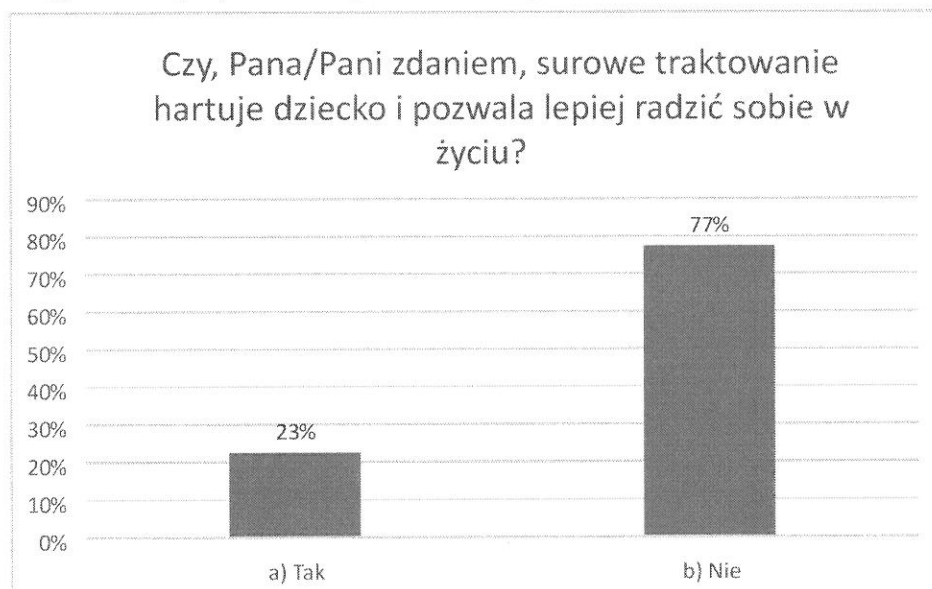
Kolejne pytanie dotyczyło osobistego zareagowania na zaobserwowane zjawiska przemocy w lokalnym środowisku, aby sprawdzić, czy odpowiedzi na poprzednie pytanie nie są wyłącznie teoretyczne.

Doświadczenie reagowania na przemoc

Około 44% osób ankietowanych zadeklarowało, że nigdy nie musiało zareagować na przemoc, około 8% miało jedno takie doświadczenie, natomiast około 38% reagowało kilka lub wiele razy. W sumie aż 56% reagowało w swoim życiu na przemoc w otoczeniu.

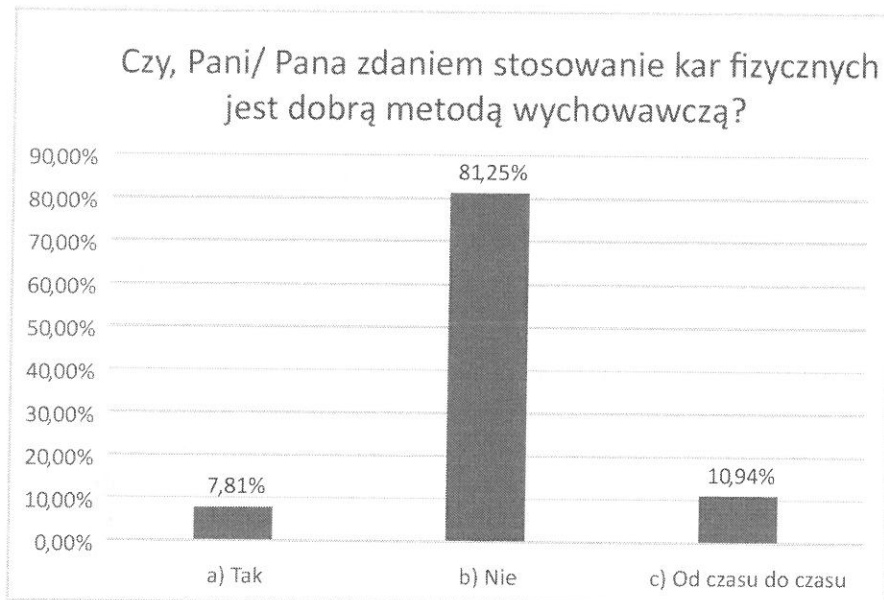
W części ankiety dotyczącej przemocy umieszczono kilka pytań dotyczących przemocy wobec nieletnich. Jeszcze do niedawna uważano, że strach przed rodzicami ułatwia wychowywanie dzieci. Obecnie pomimo ogólnej zmiany trendów, nadal można spotkać osoby, które myślą w ten sposób. Mieszkańcom Gminy Świdnica zadane zostało pytanie, które pozwoliło poznać ich poglądy dotyczące tej właśnie kwestii. Pierwsze pytanie dotyczyło surowego traktowania jako metody wychowawczej.

Surowe traktowanie jako metoda wychowawcza

Zdecydowana większość mieszkańców Gminy Świdnica uważa, że surowe traktowanie nie hartuje dziecka i nie pozwala mu lepiej radzić sobie w życiu (81%). Za podejściem surowego traktowania opowiedziało się tylko 19% badanych.

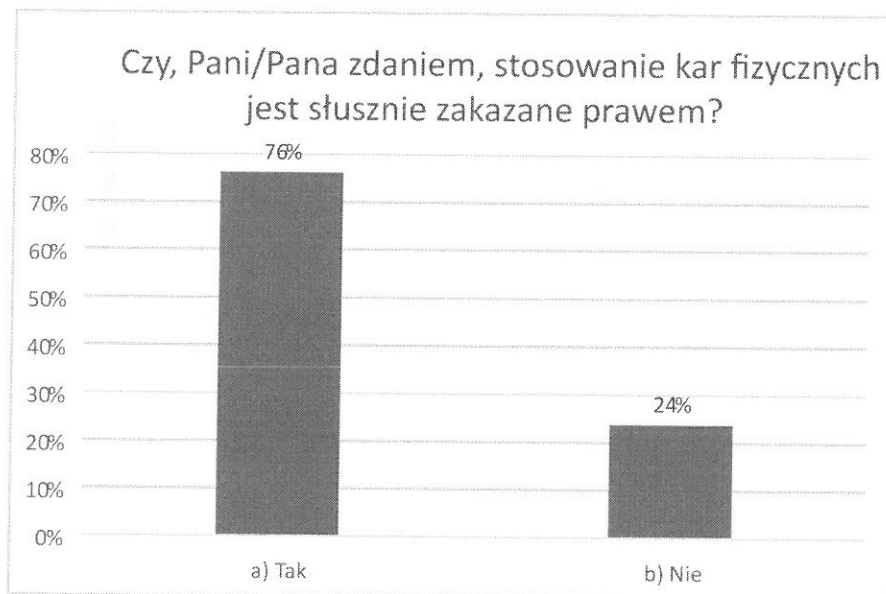
Następnie pytanie doprecyzowało czy w opinii mieszkańców stosowanie kar fizycznych jest właściwą metodą wychowawczą.

Kara fizyczna jako metoda wychowawcza

Stosowania kar fizycznych jako dobrej metody wychowawczej nie popiera większość, bo aż około 81% ankietowanych mieszkańców. Ich użycie od czasu do czasu dla około 11% badanych jest akceptowane. Około 8% uważa stosowanie kar fizycznych za dobrą metodę wychowawczą.

W kolejnym pytaniu zapytano dorosłych mieszkańców Gminy Świdnica czy stosowanie kar fizycznych jest słusznie zakazane prawem.

Stosowania kar fizycznych a prawo

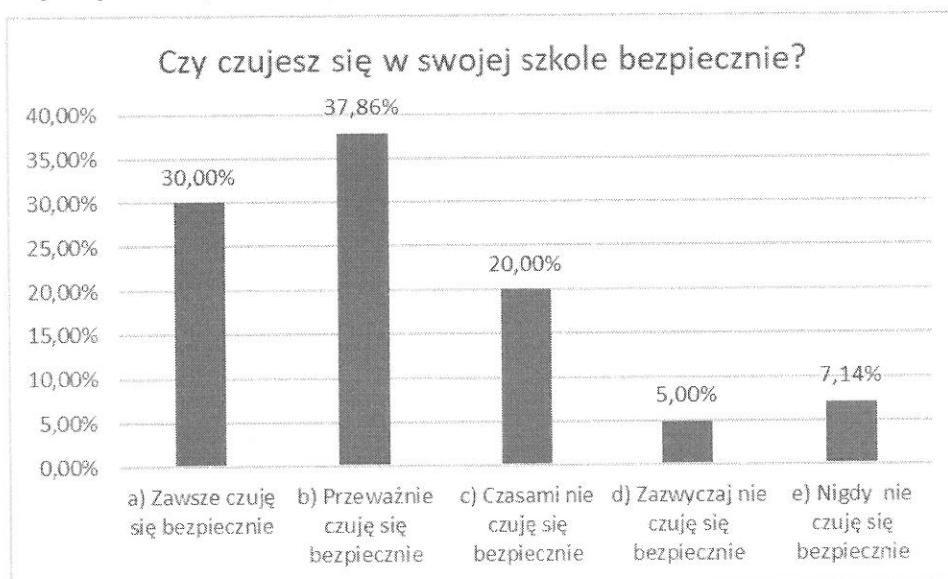
Większość mieszkańców uznała, że nie popiera stosowania kar fizycznych, których stosowanie nadal powinno być prawnie zabronione (76%), natomiast część osób uważa, że kary fizyczne nie powinny być zabronione (24%), co jest dość niepokojącym wynikiem.

Badaniem sondażowym dotyczącym zjawiska przemocy objęto także uczniów Szkoły Podstawowej w Pszennie.

Przemoc, czy ta doświadczana w domu w relacjach z bliskimi, czy w środowisku rówieśniczym to jeden z czynników w największym stopniu niszczących poczucie bezpieczeństwa i negatywnie wpływających na samoocenę i rozwój młodego człowieka. Występowanie tego zjawiska oraz jego skala ma bardzo duże znaczenie dla kształtowania się osobowości młodych ludzi i może mieć negatywny wpływ na ich osiągnięcia życiowe. Dlatego też wszelkie sygnały o zachwianiu poczucia bezpieczeństwa, szczególnie w placówkach edukacyjno-wychowawczych powinny budzić czujność.

Poczucie anonimowości w Internecie powoduje bardzo często brak przestrzegania zasad, lekceważenie norm społecznych oraz dopuszczanie się zachowań, na jakie w realnym świecie większość nastolatków by sobie nie pozwoliła. Nie chodzi tu tylko o dostęp do pornografii, który dla większości rodziców wydaje się największym zagrożeniem płynącym z sieci, ale o przemoc. Przemoc w Internecie, pomimo iż ma charakter wirtualny, ma niestety jak najbardziej rzeczywiste skutki. Internetowi „hejterzy” często nawet nie zdają sobie sprawy, jak wielką krzywdę mogą komuś wyrządzić. Respondenci zostali zapytani o poczucie bezpieczeństwa w swojej szkole, zarówno rzeczywiste, jak i wirtualne.

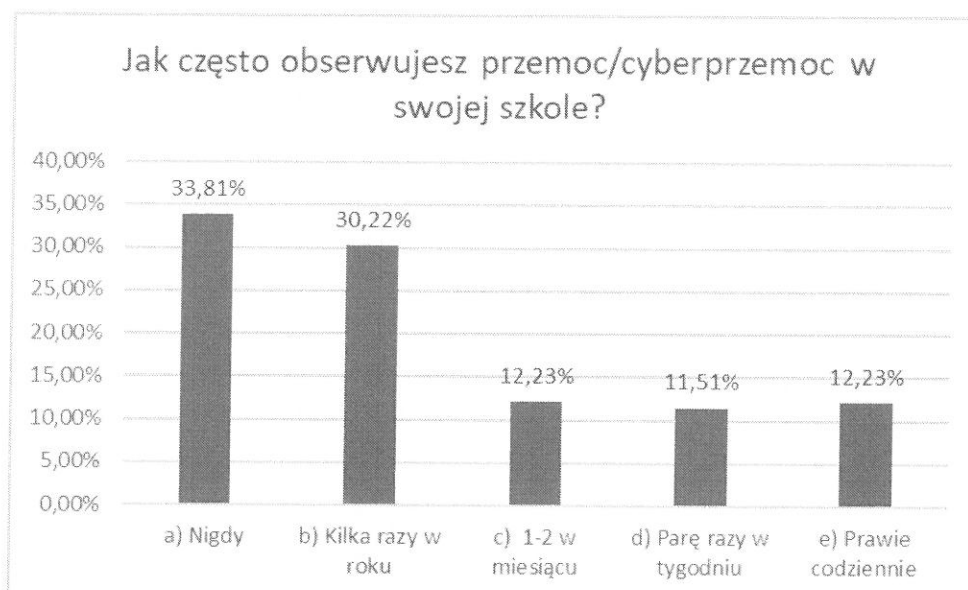
Z przeprowadzonego badania wynika, iż uczniowie czują się w szkołach raczej bezpiecznie. Zawsze bezpiecznie w szkole czuje się 30% badanych, a uczniów czujących się przeważnie bezpiecznie jest około 38%. Brak poczucia bezpieczeństwa deklaruje łącznie około 32% ankietowanych uczniów, wybierając odpowiedź, że czasami nie czuje się bezpiecznie (20%), zazwyczaj nie czuje się bezpiecznie (5%) lub nigdy nie czuje się bezpiecznie (około 7%).

Poczucie bezpieczeństwa w szkole

Istotnym zagadnieniem jest również, to czy dzieci i młodzież szkolna jest lub była kiedykolwiek świadkiem przemocy w swojej szkole, nawet jeśli ta przemoc nie była skierowana personalnie do samego ucznia. Zapytano respondentów o ich doświadczenia z przemocą w szkole.

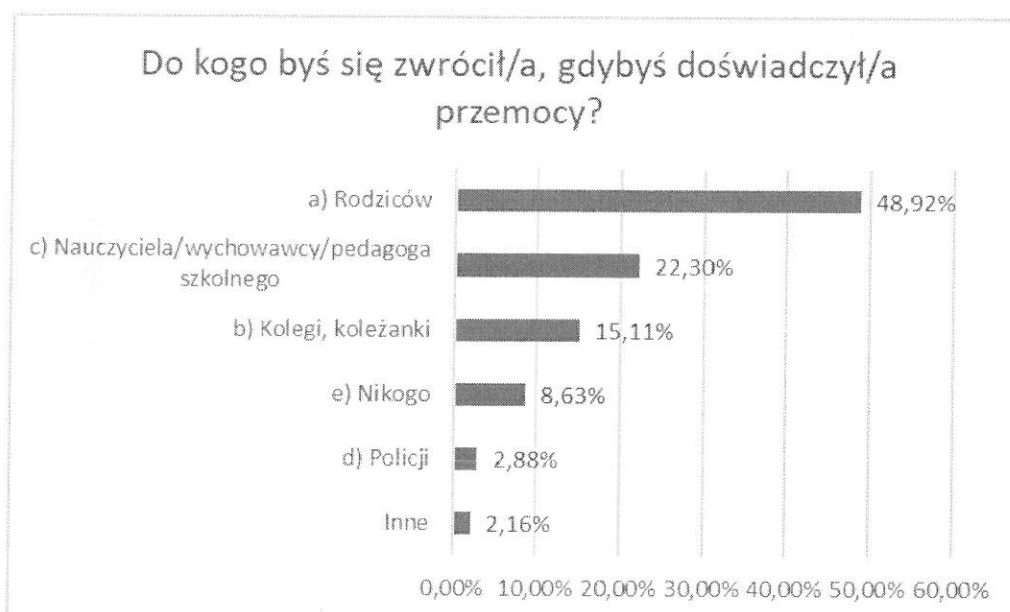

Bycie świadkiem przemocy/cyberprzemocy w szkole

Około 34% nigdy nie było świadkiem przemocy w szkole, natomiast około 30% uczniów zaobserwowało zachowania przemocowe kilka razy w roku. 1-2 razy w miesiącu przemoc w swoim środowisku szkolnym zauważa około 12% uczniów, około 11% parę razy w tygodniu, około 12% prawie codziennie jest świadkiem przemocy lub cyberprzemocy. Tym samym około 35% uczniów zauważa przemoc w szkole przynajmniej 1-2 w miesiącu, a około 23% dzieci zauważa ją przynajmniej parę razy w tygodniu. Jest to dosyć niepokojący wynik.

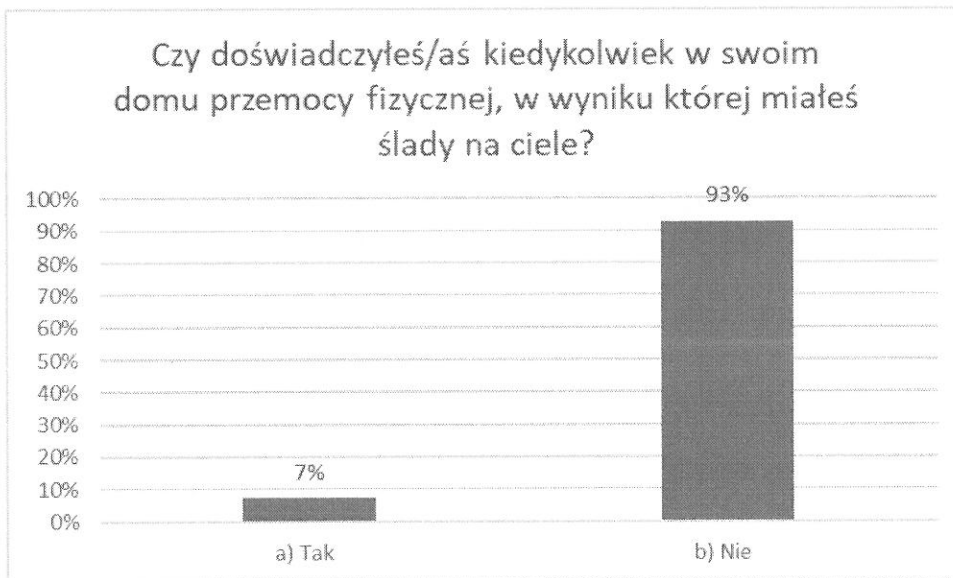
Kolejne pytanie ankiety dotyczyło kwestii pomocy w momencie gdyby wobec Ciebie zastosowano przemoc.

Poszukiwanie pomocy w syl. doświadczenia przemocy

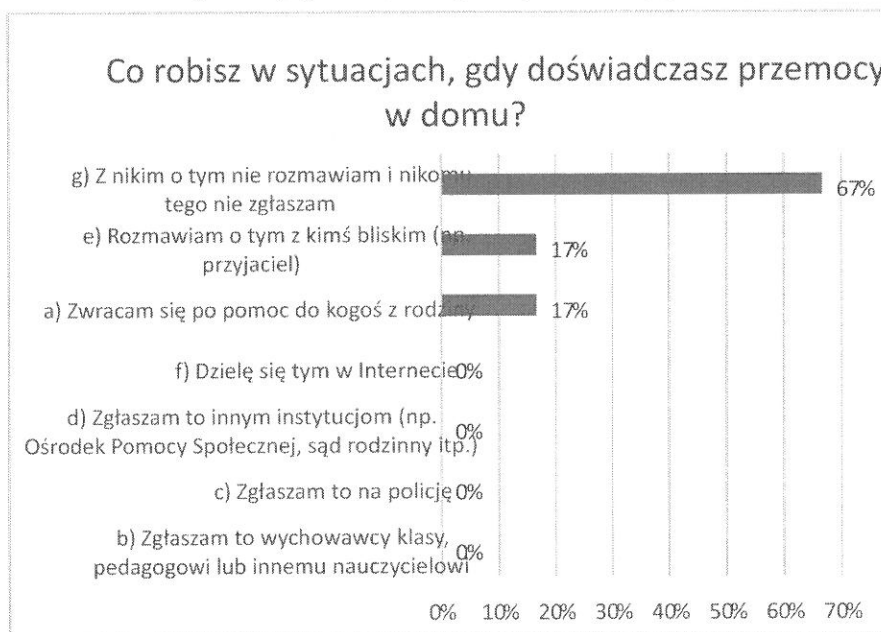
Większość badanej młodzieży zwróciłaby się o pomoc do rodziców – takiej odpowiedzi udzieliło aż około 49% uczniów. Na kolejnym miejscu wskazywali oni nauczyciela/wychowawcę/pedagoga (około 22%), rówieśników (około 15%). Niestety około 9% nie poinformowałoby nikogo, około 3% poinformowałoby policję.

Rodzina jest podstawową jednostką społeczną i więzy łączące jej członków powinny być trwałe, opierać się na poczuciu bezpieczeństwa i zaufaniu. Właściwie relacje rodzinne oparte na wzajemnym szacunku wspomagają dzieci i młodzież do właściwego rozwoju i wysokiej jakości życia w dorosłości. Zapytano zatem uczniów szkoły w Gminie Świdnica czy kiedykolwiek doświadczyli przemocy fizycznej w swoim domu.

Doświadczenie przemocy domowej w środowisku domowym

Większość badanych stwierdziła, iż nigdy nie doświadczyło przemocy fizycznej w domu. Tylko 7% młodzieży była ofiarą przemocy domowej. Można zatem powiedzieć, że fizyczna przemoc domowa nie występuje lub występuje w znikomym stopniu (co również jest ważne, ponieważ każde jednorazowe doświadczenie przemocy jest osobistym cierpieniem dziecka). Należy wziąć pod uwagę margines błędu w tym pytaniu, ponieważ, doświadczanie przemocy fizycznej jest sytuacją traumatyczną i często wiąże się z mechanizmami obronnymi w psychice, dlatego często dzieci jej nie zgłaszają i nie poszukują pomocy.

Reakcja na doświadczanie przemocy w domu

Większość dzieci (67%), które doświadczają przemocy domowej, nikomu tego nie zgłaszają i z nikim o tym nie rozmawiają. 17% rozmawia o tym z kimś bliskim i kolejne 17% zwraca się o pomoc do kogoś z rodziny.

Przemoc w rodzinie w naszej Gminie przestała być zjawiskiem charakterystycznym wyłącznie dla środowisk tzw. "patologicznych", coraz częściej dotyczy rodzin z tzw. "dobrych domów". Znaczna liczba sprawców przemocy to osoby wykształcone, majątne i cieszące się pozytywną opinią w środowisku lokalnym. Do głównych przyczyn przemocy w Gminie Świdnica należą: nadużywanie alkoholu i środków psychoaktywnych. Następnie przemoc wiąże się z niskimi dochodami, bezrobociem, a także małą świadomością społeczną. Współpraca pomiędzy instytucjami, wymiana informacji i ustalanie wspólnych planów pomocy, stają się coraz bardziej efektywne w temacie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dzięki tym wspólnym działaniom zjawisko przemocy stopniowo przestaje być tematem tabu, co przyczynia się do wzrostu świadomości społeczności naszej Gminy, a dzięki temu mieszkańcy Gminy Świdnica coraz częściej i chętniej zwracają się o pomoc i wsparcie.

Analizując uzyskane dane, można pokusić się o stwierdzenie, że poprzez działania w ramach Programu udzielana pomoc jest bardziej skuteczna, a profilaktyczne oddziaływania na mieszkańców gminy powodują wzrost świadomości dotyczącej zjawiska przemocy. Osoby doświadczające przemocy nie są pozostawione same sobie, mogą liczyć na niezbędną pomoc i wsparcie od instytucji do tego uprawnionych.

5. Zasoby Gminy Świdnica w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Założeniem programu jest współpraca z osobami ze specjalistycznych grup zawodowych i instytucjami, które zajmują się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

1. Do podmiotów funkcjonujących na terenie Gminy Świdnica, świadczących pomoc w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie należą między innymi:

- *Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Świdnica,*
- *Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy,*
- *Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy,*
- *Komenda Powiatowa Policji w Świdnicy,*
- *Prokuratura Rejonowa,*
- *Sąd Rejonowy w Świdnicy,*
- *Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy,*
- *Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Świdnicy,*
- *Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych oraz ds. Przemocy,*
- *Placówki Służby Zdrowia,*
- *Szkoły i przedszkola działające na terenie Gminy Świdnica,*
- *Kościół i Instytucje Kościelne,*
- *Centra Profilaktyczno-Sportowe,*
- *Sołtysi i Rady Sołeckie,*
- *Radni Rady Gminy Świdnica,*
- *Stowarzyszenia i Organizacje Społeczne,*
- *Punkt Porad Prawnych przy Urzędzie Gminy Świdnica,*
- *Spółeczność lokalna.*

2. Główne zadania podejmowane przez podmioty zasobów instytucjonalnych:

- Systematyczna edukacja środowiska lokalnego w celu podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy domowej: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy, Urząd Gminy w Świdnicy, Placówki Oświatowe funkcjonujące na terenie Gminy Świdnica, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policja.
- Zapewnienie profesjonalnej pomocy i należytego wsparcia osobom doświadczającym przemocy: Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Świdnica, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy, Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych, Współuzależnionych oraz ds. Przemocy, Policja.
- Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych dotyczących zapobiegania zjawisku przemocy: placówki oświatowe na terenie gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy, podmioty

działające na terenie kraju, województwa, powiatu świdnickiego, sąsiednich gmin prowadzące działalność profilaktyczną w obszarze przeciwdziałania przemocy.

- Objęcie działaniami profilaktycznymi oraz odpowiednim wsparciem rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy, ochrona ofiar przemocy domowej głównie dzieci: Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy, placówki oświatowe na terenie gminy, organizacje pozarządowe działające na rzecz pomocy osobom i rodzinom zagrożonym przemocą.
- Wzrost kompetencji służb i osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej: Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Świdnica, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy.

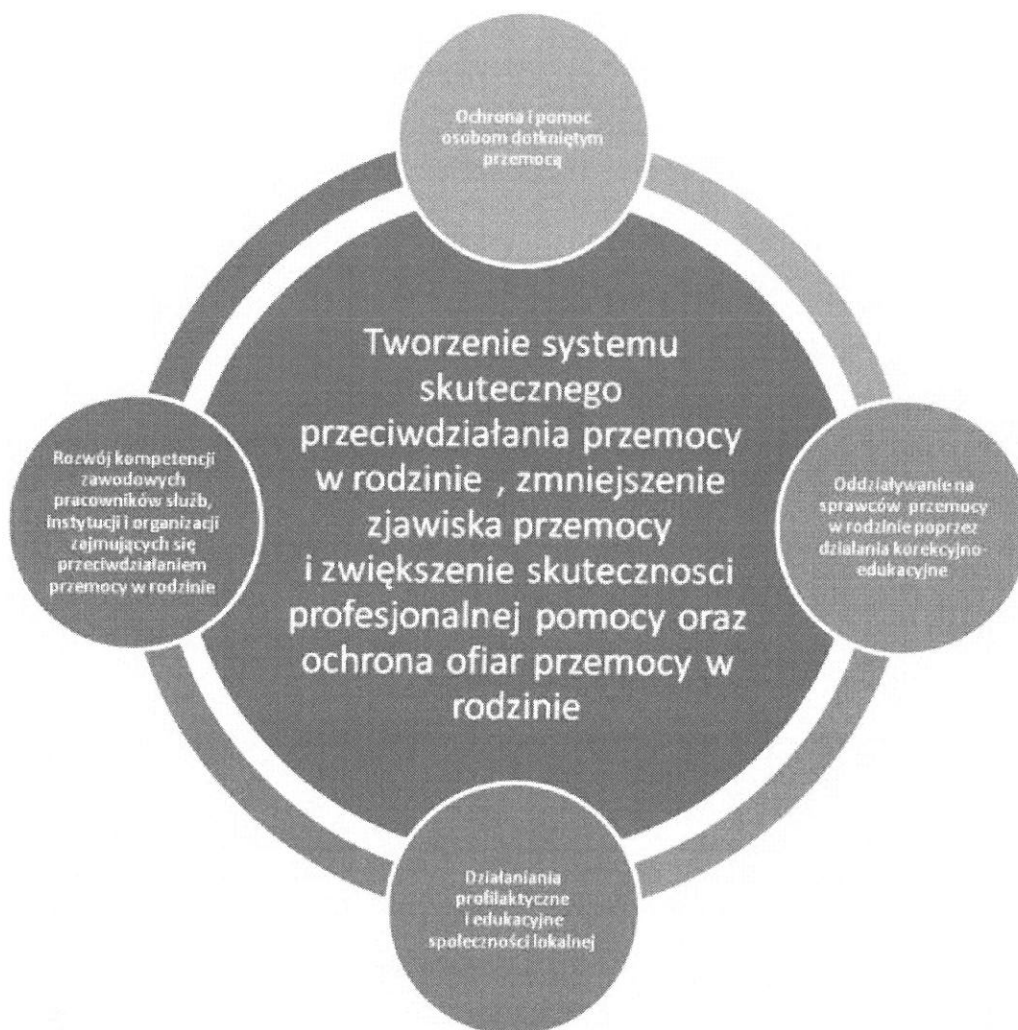
3. Analiza SWOT dotycząca zjawiska przemocy domowej w Gminie Świdnica.

Opracowana Diagnoza problemu przemocy domowej, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej umożliwiły sporządzenie analizy SWOT, która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Świdnica.

ANALIZA SWOT DOTYCZĄCA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE ŚWIDNICA

Mocne strony:	Słabe strony:
<ul style="list-style-type: none"> - kampanie społeczne: krajowe, regionalne, powiatowe, gminne, - zjawisko nagłaśniane przez media, - profesjonalnie przygotowana i kompetentna kadra, - zaangażowanie władz gminy i pracowników GOPS oraz innych instytucji w działalność na rzecz problematyki społecznej, - efektywnie funkcjonujący Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Świdnica, - współpraca służb, a także współpraca z innymi jednostkami działającymi na terenie Gminy Świdnica oraz Powiatu Świdnickiego. 	<ul style="list-style-type: none"> - zjawisko silnie zakorzenione w obyczajowości (dziedziczenie złych zachowań społecznych), - niepełna diagnoza skali zjawiska i potrzeb w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, - mała ilość specjalistów do pracy z rodziną, w tym również prawników, - brak specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób dotkniętych przemocą na terenie gminy i powiatu, - brak wystarczających środków finansowych na realizację zadań pomocowych, - małe zainteresowanie programami korekcyjno-educacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie.
Szanse:	Zagrożenia:
<ul style="list-style-type: none"> - zmiany prawne oraz pojawiające się jako zalecenia konkretne procedury, umożliwiające bardziej skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową, - stale kształcąca się kadra służb działających na rzecz rodzin zagrożonych bądź dotkniętych przemocą, - zwiększająca się świadomość społeczeństwa co do skali problemu, - podejmowanie nowych form współpracy międzyinstytucjonalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów, - brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy, - często występujące poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc, - rzadko stosowane przez organy ścigania oraz wymiaru sprawiedliwości środki zabezpieczające osoby poszkodowane, - zubożenie społeczeństwa, mogące prowadzić do wzrostu patologii społecznych, - kryzys funkcji rodziny i jej roli w życiu społecznym.

6. Cele i zadania Programu:

Celem głównym Programu jest ograniczenie występowania zjawiska przemocy domowej i problemów z nim związanych, zwiększenie dostępności i skuteczności działań podmiotów realizujących zadania z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej, łagodzenie szkód wynikających ze zjawiska przemocy domowej poprzez tworzenie jednolitego i profesjonalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Świdnica.

Do **celów szczegółowych Programu** należą zadania wyznaczone przez Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030. Ze względu na jego interdyscyplinarny charakter cele realizowane będą w formie pracy ciągłej przez okres pięciu lat w następujących zakresach:

Cel 1. Profilaktyka i edukacja/ zwiększenie świadomości społecznej nt. przemocy domowej i sposobów jej przeciwdziałania oraz wzmocnienie postaw antyprzemocowych – wszelkie działania zapobiegające zjawisku przemocy poprzez profilaktykę, monitorowanie, diagnozę problemów zagrażających bezpieczeństwu rodzin, takie jak:

- opracowanie/rozdysponowanie/zamieszczanie materiałów informacyjno-edukacyjnych, w tym m.in. informatorów, ulotek, artykułów/informacji w prasie/internecie dotyczących przemocy domowej, w tym o instytucjach i organizacjach działających na rzecz osób doznających przemocy domowej, jak i

- stosujących przemoc domową,
- współpraca z organizacjami samorządowymi i pozasamorządowymi mająca na celu edukowanie mieszkańców na temat zjawiska przemocy domowej w ramach wspólnie realizowanych działań i projektów
- realizowanie/wspieranie programów edukacyjno-informacyjnych dla dorosłych, młodzieży i dzieci z zakresu występowania, zapobiegania, ochrony i radzenia sobie ze zjawiskiem przemocy domowej,
- kampanie informacyjno-edukacyjne mające na celu zwiększenie wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie, radzenia sobie z tym zjawiskiem, łamania stereotypów i podnoszenia świadomości społecznej w środowisku lokalnym,
- działania edukacyjne w ramach procedury "Niebieskie Karty",
- prowadzenie poradnictwa i działań edukacyjnych służących wzmocnieniu wychowawczych i opiekuńczych kompetencji rodzicielskich, pozbawionych oddziaływań przemocowych, w rodzinach zagrożonych lub dotkniętych przemocą,
- prowadzenie poradnictwa i działań edukacyjnych w sytuacjach ujawnienia przemocy domowej przez przedstawicieli policji, pomocy społecznej, służby zdrowia, oświaty, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych itp.,

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Świdnica, Gmina Świdnica, Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji, Placówki Oświatowe, Policja, inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Termin realizacji: proces ciągły przez cały okres trwania Programu w latach 2024-2028

Wskaźniki:

- liczba i rodzaj zrealizowanych działań, liczba uczestników,,
- liczba działań, kampani, rozpowszechnionych materiałów informacyjno-edukacyjnych, plakatów, ulotek, broszur,
- liczba osób odwiedzających stronę internetową Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy i Gminy Świdnica,
- liczba programów, projektów, warsztatów oraz innych działań.

Cel 2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą domową – zapewnienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie ochrony, pomocy i wsparcia poprzez:

- działania pomocowe skierowane do konkretnych rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie, opracowywanie indywidualnych planów pomocy, monitorowanie działań instytucji pomocowych, współpraca pomiędzy instytucjami pomocowymi w ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
- realizacja procedury "Niebieskie Karty" przez podmioty uprawnione,
- upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy medycznej, psychologicznej, terapeutycznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej,
- udzielanie pomocy socjalnej, finansowej i rzeczowej osobom i rodzinom dotkniętych przemocą,
- zapewnianie bezpieczeństwa osobom dotkniętym przemocą domową w formie miejsc w całodobowych ośrodkach wsparcia oraz pomoc prawną w działaniach separujących ofiary od sprawców przemocy,
- organizacja i realizacja pomocy w formie poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, rodzinnego, pomocy w formie grup wsparcia lub innych form pomocy,
- zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą domową pomocy przez punkty konsultacyjne,
- monitoring pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą domową.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Gmina Świdnica, Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Posterunek Policji, inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Termin realizacji: proces ciągły przez cały okres trwania Programu w latach 2024-2028

Wskaźniki:

- liczba wszczętych i zakończonych procedur Niebieskie Karty,
- liczba udzielonych porad i konsultacji,
- liczba i rodzaj form pomocy udzielonych i skierowanych do ofiar przemocy,
- liczba osób objętych poszczególnymi formami poradnictwa,
- liczba osób, które skorzystały z pomocy w OIK.

Cel 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową – wszelkie oddziaływania przerywające przemoc domową i zapobiegające dalszej przemocy oraz działania ukierunkowane na zmianę zachowań agresywnych, prowadzących do przemocy w rodzinie:

- ewidencjonowanie podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują działania skierowane do osób stosujących przemoc domową, w szczególności realizujących programy korekcyjno-edukacyjne lub psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową, instytucji pomocowych, współpraca pomiędzy instytucjami pomocowymi,
- oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury "Niebieskie Karty",
- działania mające na celu separowanie sprawców od ofiar przemocy w rodzinie, uniemożliwienie kontaktowania się osób stosujących przemoc domową z osobami dotkniętymi przemocą,
- rozpowszechnianie informacji oraz motywowanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową,
- monitorowanie udziału osób stosujących przemoc domową w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych, psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- współdziałanie i wymiana informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Gmina Świdnica, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych oraz ds. Przemocy przy UG, Posterunek Policji, OIK, Prokuratura, kuratorzy, inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Termin realizacji: proces ciągły przez cały okres trwania Programu w latach 2024-2028

Wskaźniki:

- liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty,
- liczba działań skierowanych do sprawców przemocy,
- liczba osób biorących udział w działaniach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych,
- liczba osób, które ukończyły programy,
- liczba spraw skierowanych do prokuratury,
- liczba sprawców biorących udział w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych,
- liczba postępowań przygotowawczych wobec sprawców przemocy.

4. Rozwój i podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej:

- organizacja profesjonalnych szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej dla kadry instytucji pomocowych zajmujących się zjawiskiem przemocy domowej,
- organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń oraz pomoc w sytuacjach trudnych,
- wdrożenie i realizacja systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą domową i z osobami stosującymi przemoc.

Realizatorzy: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Świdnica, Gmina Świdnica, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Posterunek Policji, placówki oświatowe, inne jednostki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Termin realizacji: proces ciągły przez cały okres trwania Programu w latach 2024-2028

Wskaźniki:

- liczba osób biorących udział w szkoleniach, warsztatach, kampaniach,
- liczba osób uczestniczących w formach wsparcia,
- liczba zrealizowanych szkoleń, warsztatów oraz innych działań.

7. Adresaci Programu:

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Świdnica na lata 2024-2028 skierowany jest do mieszkańców Gminy Świdnica:

- zagrożonych przemocą domową,
- dotkniętych przemocą domową,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,

- podmiotów zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej,
- przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą,
- społeczności lokalnej.

8. Przewidywane efekty realizacji Programu:

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Świdnica na lata 2024-2028 będzie miał charakter interdyscyplinarny i realizowany będzie przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i ograniczania zjawiska przemocy domowej.

Zakłada się, że osiągnięte zostaną następujące rezultaty wynikające z realizacji Programu:

- zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej w Gminie Świdnica,
- zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy poprzez upowszechnianie informacji przydatnych osobom uwięzianym w przemoc,
- porawa sytuacji rodzin zagrożonych i dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej,
- zwiększenie oferty pomocowej skierowanej do osób dotkniętych przemocą domową,
- zwiększenie wrażliwości społecznej i zaangażowania społeczeństwa w przeciwdziałanie przemocy,
- zmiana postaw mieszkańców Gminy Świdnica wobec zjawiska przemocy domowej,
- zwiększenie kompetencji służb, instytucji i organizacji zajmujących się przemocą,
- wzmocnienie współpracy pomiędzy służbami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy domowej,
- rozwój infrastruktury pomocowej dla osób i rodzin dotkniętych przemocą domową.

9. Finansowanie Programu:

Źródłem finansowania zadań "Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Świdnica na lata 2024-2028" będą w szczególności środki własne gminy, w tym wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, ponieważ przeciwdziałanie przemocy w rodzinie jest zadaniem własnym gminy na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Zadania Programu mogą być również finansowane ze środków zewnętrznych, m.in. w ramach grantów i dotacji konkursowych czy programów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz wszelkich innych źródeł finansowania.

10. Monitoring i Ewaluacja Programu:

Monitorowanie odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość, która dotyczyć będzie danych uzyskanych na koniec każdego roku realizacji programu, tj.:

- instytucji pomagających osobom doznającym przemocy domowej,
- form udzielanej pomocy ofiarom przemocy domowej,
- form działań kierowanych do sprawców przemocy domowej.

Wskaźnikami ewaluacji będą:

- liczba interwencji domowych z powodu przemocy domowej,
- liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej,
- liczba sprawców przemocy domowej,
- liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”,
- pozostałe wskaźniki określone w ramach opisywanych działań,
- dane dotyczące odbioru zajęć, form pomocy, zmian postaw, zebrane przez wykonawców zadań.

Ewaluacja pozwoli na:

- dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w Gminie Świdnica,
- zwiększenie dostępności działań pomocowych i interwencyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Monitoring Programu nadal odbywać się będzie na podstawie corocznej sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz bieżącej analizy osiągniętych efektów. Monitorowaniem i ewaluacją prowadzonych działań zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy w porozumieniu z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Świdnica. Stały, coroczny monitoring i ewaluacja Programu mają na celu sprawdzanie efektywności prowadzonych działań, podejmowanych zadań i sposobów ich realizacji, by w konsekwencji zwiększać efektywność pracy poszczególnych jednostek w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz umożliwić szybsze reagowanie na zjawisko przemocy w domowej.

ZAKOŃCZENIE

Przemoc domowa nie powinna nigdy mieć miejsca, a rodzina powinna zapewniać bezpieczeństwo i warunki sprzyjające harmonijnemu rozwojowi wszystkim jej członkom. Mając świadomość faktu, że zapewne przemoc w rodzinie nigdy całkowicie nie zniknie, należy podejmować systematyczne i skoordynowane działania mające na celu zmniejszenie skali tego zjawiska. Mamy nadzieję, że opracowany Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Świdnica na lata 2024-2028 pozwoli na dążenie do osiągnięcia tegoż celu.

Osiągnięcie zawartych w Programie celów szczegółowych możliwe będzie przy dobrej i sprawnej współpracy jednostek podmiotów działających na rzecz osób i rodzin zagrożonych/dotkniętych przemocą. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Świdnica na lata 2024-2028 nie jest dokumentem zamkniętym, i jako taki może podlegać przyszłym modyfikacjom, w zależności od pojawiających się nowych danych, potrzeb i możliwości.

